

คำวินิจฉัยของ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓/๒๕๔๕

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง

ข้อเท็จจริง

๑. เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๔ พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้แจ้งต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีกรรมการบริหารพรรคลาออกจากตำแหน่ง จำนวน ๑๖ คน ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ และที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๔ ซึ่งประชุม ณ บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๓ จำนวน ๕ ข้อ และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๑๔ คน

๒. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการแล้ว ดังนี้

๒.๑ เสนอประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณา ตอรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคผู้แจ้งเห็นจริง กรณีกรรมการบริหารพรรคลาออกจากตำแหน่ง จำนวน ๑๖ คน ซึ่งทำให้กรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นชอบและได้แจ้งให้พรรคผู้แจ้งเห็นจริงทราบแล้ว

๒.๒ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี หนองคาย เชียงใหม่ และนครศรีธรรมราช ตรวจสอบข้อเท็จจริงการจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงว่า ดำเนินการเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคหรือไม่ อย่างไร

๓. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี หนองคาย เชียงใหม่ ได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๒.๒ โดยสอบปากคำผู้ที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ได้รับหนังสือเชิญประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงและมีการจัดประชุมใหญ่สามัญในวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวจริง รวมทั้งได้ลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริง

๔. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๒.๒ โดยสอบปากคำผู้ที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๗ คน

ได้แก่ นายเจริญ พุ่มด้วง นายเนย สัมฤทธิ์ นางวราภรณ์ กุลสติ นางพวงทิพย์ ระวัง นายวิวัฒน์ คชเชนทร์ นายสุวรรณ คชเชนทร์ และนางอนงค์ รักษากิจ ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญที่บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ได้ประชุมที่บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากสถานที่ดังกล่าวไม่สะดวกในการจัดประชุมใหญ่เพราะใช้จัดงานแต่งงาน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ๒๐ กว่าคน และไม่ได้รับหนังสือเชิญประชุมจากพรรคแต่อย่างใด และผู้มีรายชื่อเข้าร่วมประชุมบางราย (นายวิวัฒน์ คชเชนทร์ นางพวงทิพย์ ระวัง และนางอนงค์ รักษากิจ) ไม่ได้เข้าร่วมประชุมในวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

๕. เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๘ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ตรวจสอบข้อเท็จจริงการจัดประชุมใหญ่สามัญ พรรครู้แจ้งเห็นจริงเพิ่มเติม เนื่องจากผลการตรวจสอบตามข้อ ๒.๒ ยังปรากฏข้อเท็จจริงไม่ชัดเจน

๖. เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๘ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ตามข้อ ๕ โดยสอบปากคำผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๒ คน ได้แก่ นางเพื่อน พุ่มด้วง นางจิรา คชเชนทร์ นางสาวนิภา บัวสารบรรณ นางสาวโกศล มีแสง นางสุพิศ พรหมชัยศรี นายสมวงศ์ เพ็ชรมาก นางอนุสนธิ์ กำเนิดสม นางสาวเต๋า เอียงม่วง นางจามจรี เพ็ชรประณีต นายเอกพล เพ็ชรประณีต นางสาวดารุณี เพ็ชรมาก นางเกษร ไกรนรา นายสวาท เพ็ชรมาก นายสังัด สาริษา นางสาวจิราภรณ์ ทองหรบ นายสมโชค สักดิ์ศรี นายสุวัช โสดา นายสุเจียน ทองหรบ นางสาวอรสา สาริษา นางศรชยา ทองหรบ นางสาวกัญญะมณีหมุด และนางสาวปราณี แสงมณี ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรครู้แจ้งเห็นจริงแต่อย่างใด ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญในวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว ไม่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่ จำนวน ๒ คน คือ นายสินชัย เพ็ชรมาก และนายไพโรจน์ แสงมณี ยังอยู่ระหว่างต้องโทษจำคุก

๗. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองใช้อำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้พรรคผู้แจ้งเห็นจริงชี้แจงเพิ่มเติมตามข้อ ๖ ว่าผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนเป็นสมาชิกพรรคผู้แจ้งเห็นจริง มีหนังสือเชิญเข้าร่วมประชุมใหญ่หรือไม่ อย่างไร ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ทุกคนได้เข้าร่วมประชุมใหญ่ และลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริงหรือไม่ อย่างไร มีการจัดประชุมใหญ่ตามวันเวลาและสถานที่ที่ระบุไว้ในรายงานการประชุมหรือไม่ อย่างไร ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมือง

๘. เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้ชี้แจงเพิ่มเติมตามข้อ ๗ ว่าพรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๗ และต่อมามีปัญหาเกิดขึ้นภายในพรรค เช่น เรื่องที่ตั้งสำนักงานใหญ่ เลขาธิการพรรคพ้นจากตำแหน่งกรรมการบริหารพรรค ยื่นหนังสือลาออก จำนวน ๑๖ คน ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด เป็นผลทำให้การจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงเป็นไปอย่างรีบเร่ง ประกอบกับพรรคมีประสบการณ์น้อย ไม่มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับพรรค จึงขอจัดประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย และข้อบังคับพรรคด้วยความละเอียดรอบคอบต่อไป

๙. สำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติได้นำเรื่องการจัดประชุมใหญ่ของพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ตามข้อ ๑ เข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการด้านกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยมติที่ประชุมมีความเห็นว่าพรรคผู้แจ้งเห็นจริงจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๘ ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดเห็นควรเสนอประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีการสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง

๑๐. ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๒๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดว่าที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง โดยข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖๕ และข้อ ๗๐ กำหนดไว้ว่า การประชุมใหญ่สามัญประกอบด้วย กรรมการบริหารพรรค สมาชิกของพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น ผู้แทนของสาขาพรรคในกรณีที่มีสาขาพรรค สมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค

ซึ่งการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะเป็นองค์ประชุม แต่ข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นสถานที่จัดประชุมใหญ่ของพรรคผู้แจ้งเห็นจริงปรากฏว่า ผู้ที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๓ คน ได้แก่ นายเจริญ พุ่มด้วง นายเนย สัมฤทธิ์ และนายสุวรรณ คะเชนทร์ ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญ ณ สถานที่ดังกล่าว แต่ได้ประชุมที่บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าพรสวรรค์ อำเภอท่าพรสวรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากบ้านเลขที่ดังกล่าวไม่สะดวกในการจัดประชุมใหญ่เพราะใช้จัดงานแต่งงาน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๒๐ กว่าคน และผู้ที่มีลายมือชื่อที่ปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๕ คน ประกอบด้วย นายวิวัฒน์ คชเชนทร์ นางเพื่อน พุ่มด้วง นางจิรา คะเชนทร์ นางพวงทิพย์ ระวัง นางสาวนิภา บัณฑิตบรรณีย์ นางอนงค์ รักษากิจ นางสาวโกศล มีแสง นางสุพิศ พรหมชัยศรี นายสมวงศ์ เพ็ชรมาก นางอนุสนธิ์ กำเนิดสม นางสาวเด้าเอียงม่วง นางจามจุรี เพ็ชรประณีต นายเอกพล เพ็ชรประณีต นางสาวดารุณี เพ็ชรมาก นางเกษร ไกรนรา นายสวาท เพ็ชรมาก นายสังัด สาริษา นางสาวจิราภรณ์ ทองหรบ นายสมโชค ศักดิ์ศรี นายสุวัช โสดา นายสุเจียน ทองหรบ นางสาวอรสา สาริษา นางศรชยา ทองหรบ นางสาวกัญญา มณีหมุด และนางสาวปราณี แสงมณี ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้แจ้งเห็นจริงแต่อย่างใด ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญในวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว ไม่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่ จำนวน ๒ คน คือ นายสินชัย เพ็ชรมาก และนายไพโรจน์ แสงมณี ยังอยู่ระหว่างต้องโทษจำคุก ดังนั้น การประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง จึงมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๘๕ คน (จำนวนที่พรรคแจ้งไว้ ๑๑๔ คน หักออก ๒๕ คน โดยไม่รวมผู้ที่อยู่ระหว่างต้องโทษจำคุก จำนวน ๒ คน) ไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๗๐ กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญมีจำนวนน้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ ซึ่งมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

๑๑. นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ ของพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ พรรครัฐเง้าเห็นจริงจัดประชุมใหญ่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรครัฐเง้าเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓๐

๑๒. นายชัชวราภรณ์ เปล่งแสงสว่าง หรือพิรเดช แสงสว่าง รักษาการหัวหน้าพรรครัฐเง้าเห็นจริงยื่นคำร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕ ยอมรับตามข้อกล่าวหาว่าเกิดความผิดพลาดตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกล่าวหาจริง โดยคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๑๘ คน มีความขัดแย้งทางความคิดจึงลาออกจากตำแหน่งต้องเร่งรีบออกหนังสือเชิญประชุมใหญ่สามัญพรรค ฯ เพื่อให้เป็นไปตามกำหนดเวลาที่ระเบียบพรรคกำหนดไว้ จึงทำให้เกิดผิดพลาดบกพร่องดังข้อกล่าวหา และไม่ขอโต้แย้งข้อกล่าวหาใด ๆ ทั้งสิ้น

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๖ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

มาตรา ๒๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปพร้อมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

ข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๖๕ การประชุมใหญ่สามัญหรือวิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกของพรรค ดังต่อไปนี้

- (๑) กรรมการบริหารพรรค
- (๒) สมาชิกของพรรคที่เป็นสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น
- (๓) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น
- (๔) ผู้แทนของสาขาพรรคตามข้อ ๖๕ ในกรณีที่มีสาขาพรรค
- (๕) สมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค

ข้อ ๗๐ ในการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกตามข้อ ๖๕ มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของสมาชิกที่มาประชุม ในกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๗๒ กิจการดังต่อไปนี้ให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่เท่านั้น

- (๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค
- (๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค
- (๓) เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคหรือกรรมการบริหารพรรค

๗๓

คำวินิจฉัย

ปรากฏข้อเท็จจริงและหลักฐานตามคำร้องของผู้ร้องและคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องว่า พรรคผู้แจ้งเห็นจริงจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๕ ข้อ และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๑๔ คน เสนอมติให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลง จากการตรวจสอบของนายทะเบียนพรรคการเมืองปรากฏว่ามีผู้ร่วมประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงเพียง ๘๕ คน ไม่ครบ ๑๐๐ คน ตามข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๗๐ จึงไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

คำวินิจฉัยของ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓/๒๕๔๕

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง

ข้อเท็จจริง

๑. เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๔ พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้แจ้งต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีกรรมการบริหารพรรคลาออกจากตำแหน่ง จำนวน ๑๖ คน ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ และที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๔ ซึ่งประชุม ณ บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๓ จำนวน ๕ ข้อ และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๑๔ คน

๒. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการแล้ว ดังนี้

๒.๑ เสนอประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณา ตอรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคผู้แจ้งเห็นจริง กรณีกรรมการบริหารพรรคลาออกจากตำแหน่ง จำนวน ๑๖ คน ซึ่งทำให้กรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นชอบและได้แจ้งให้พรรคผู้แจ้งเห็นจริงทราบแล้ว

๒.๒ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี หนองคาย เชียงใหม่ และนครศรีธรรมราช ตรวจสอบข้อเท็จจริงการจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงว่า ดำเนินการเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคหรือไม่ อย่างไร

๓. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี หนองคาย เชียงใหม่ ได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๒.๒ โดยสอบปากคำผู้ที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ได้รับหนังสือเชิญประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงและมีการจัดประชุมใหญ่สามัญในวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวจริง รวมทั้งได้ลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริง

๔. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๒.๒ โดยสอบปากคำผู้ที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๗ คน

ได้แก่ นายเจริญ พุ่มด้วง นายเนย สัมฤทธิ์ นางวราภรณ์ กุลสติ นางพวงทิพย์ ระวัง นายวิวัฒน์ คชเชนทร์ นายสุวรรณ คชเชนทร์ และนางอนงค์ รักษากิจ ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญที่บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ได้ประชุมที่บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากสถานที่ดังกล่าวไม่สะดวกในการจัดประชุมใหญ่เพราะใช้จัดงานแต่งงาน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ๒๐ กว่าคน และไม่ได้รับหนังสือเชิญประชุมจากพรรคแต่อย่างใด และผู้มีรายชื่อเข้าร่วมประชุมบางราย (นายวิวัฒน์ คชเชนทร์ นางพวงทิพย์ ระวัง และนางอนงค์ รักษากิจ) ไม่ได้เข้าร่วมประชุมในวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

๕. เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๘ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ตรวจสอบข้อเท็จจริงการจัดประชุมใหญ่สามัญ พรรครู้แจ้งเห็นจริงเพิ่มเติม เนื่องจากผลการตรวจสอบตามข้อ ๒.๒ ยังปรากฏข้อเท็จจริงไม่ชัดเจน

๖. เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๘ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ตามข้อ ๕ โดยสอบปากคำผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๒ คน ได้แก่ นางเพื่อน พุ่มด้วง นางจิรา คชเชนทร์ นางสาวนิภา บัวสารบรรณ นางสาวโกศล มีแสง นางสุพิศ พรหมชัยศรี นายสมวงศ์ เพ็ชรมาก นางอนุสนธิ์ กำเหนิดสม นางสาวเต๋า เอียงม่วง นางจามจรี เพ็ชรประณีต นายเอกพล เพ็ชรประณีต นางสาวดารุณี เพ็ชรมาก นางเกษร ไกรนรา นายสวาท เพ็ชรมาก นายสังัด สาริษา นางสาวจิราภรณ์ ทองหรบ นายสมโชค สักดิ์ศรี นายสุวัช โสดา นายสุเจียน ทองหรบ นางสาวอรสา สาริษา นางศรชยา ทองหรบ นางสาวกัญญามะณีหมุด และนางสาวปราณี แสงมณี ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรครู้แจ้งเห็นจริงแต่อย่างใด ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญในวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว ไม่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่ จำนวน ๒ คน คือ นายสินชัย เพ็ชรมาก และนายไพโรจน์ แสงมณี ยังอยู่ระหว่างต้องโทษจำคุก

๗. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองใช้อำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้พรรคผู้แจ้งเห็นจริงชี้แจงเพิ่มเติมตามข้อ ๖ ว่าผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนเป็นสมาชิกพรรคผู้แจ้งเห็นจริง มีหนังสือเชิญเข้าร่วมประชุมใหญ่หรือไม่ อย่างไร ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ทุกคนได้เข้าร่วมประชุมใหญ่ และลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริงหรือไม่ อย่างไร มีการจัดประชุมใหญ่ตามวันเวลาและสถานที่ที่ระบุไว้ในรายงานการประชุมหรือไม่ อย่างไร ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมือง

๘. เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้ชี้แจงเพิ่มเติมตามข้อ ๗ ว่าพรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๗ และต่อมามีปัญหาเกิดขึ้นภายในพรรค เช่น เรื่องที่ตั้งสำนักงานใหญ่ เลขาธิการพรรคพ้นจากตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคขึ้นหนังสือลาออก จำนวน ๑๖ คน ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด เป็นผลทำให้การจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงเป็นไปอย่างรีบเร่ง ประกอบกับพรรคมีประสบการณ์น้อย ไม่มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับพรรค จึงขอจัดประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย และข้อบังคับพรรคด้วยความละเอียดรอบคอบต่อไป

๙. สำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติได้นำเรื่องการจัดประชุมใหญ่ของพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ตามข้อ ๑ เข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการด้านกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยมติที่ประชุมมีความเห็นว่าพรรคผู้แจ้งเห็นจริงจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๘ ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดเห็นควรเสนอประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีการสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง

๑๐. ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๒๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดว่าที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง โดยข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖๕ และข้อ ๗๐ กำหนดไว้ว่า การประชุมใหญ่สามัญประกอบด้วย กรรมการบริหารพรรค สมาชิกของพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น ผู้แทนของสาขาพรรคในกรณีที่มีสาขาพรรค สมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค

ซึ่งการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะเป็นองค์ประชุม แต่ข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นสถานที่จัดประชุมใหญ่ของพรรคผู้แจ้งเห็นจริงปรากฏว่า ผู้ที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๓ คน ได้แก่ นายเจริญ พุ่มด้วง นายเนย สัมฤทธิ์ และนายสุวรรณ คะเชนทร์ ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญ ณ สถานที่ดังกล่าว แต่ได้ประชุมที่บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าพรสวรรค์ อำเภอท่าพรสวรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากบ้านเลขที่ดังกล่าวไม่สะดวกในการจัดประชุมใหญ่เพราะใช้จัดงานแต่งงาน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๒๐ กว่าคน และผู้ที่มีลายมือชื่อที่ปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๕ คน ประกอบด้วย นายวิวัฒน์ คชเชนทร์ นางเพื่อน พุ่มด้วง นางจิรา คะเชนทร์ นางพวงทิพย์ ระวัง นางสาวนิภา บัณฑิตบรรณีย์ นางอนงค์ รักษาภิก นางสาวโกศล มีแสง นางสุพิศ พรหมชัยศรี นายสมวงศ์ เพ็ชรมาก นางอนุสนธิ์ กำเนิดสม นางสาวเด้า เอียงม่วง นางจามจุรี เพ็ชรประณีต นายเอกพล เพ็ชรประณีต นางสาวดารุณี เพ็ชรมาก นางเกษร ไกรนรา นายสวาท เพ็ชรมาก นายสังัด สาริษา นางสาวจิราภรณ์ ทองหรบ นายสมโชค ศักดิ์ศรี นายสุวัช โสดา นายสุเจียน ทองหรบ นางสาวอรสา สาริษา นางศรชยา ทองหรบ นางสาวกัญญา มณีหมุด และนางสาวปราณี แสงมณี ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ไม่เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้แจ้งเห็นจริงแต่อย่างใด ไม่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญในวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว ไม่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ปรากฏลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่ จำนวน ๒ คน คือ นายสินชัย เพ็ชรมาก และนายไพโรจน์ แสงมณี ยังอยู่ระหว่างต้องโทษจำคุก ดังนั้น การประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง จึงมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๘๕ คน (จำนวนที่พรรคแจ้งไว้ ๑๑๔ คน หักออก ๒๕ คน โดยไม่รวมผู้ที่อยู่ระหว่างต้องโทษจำคุก จำนวน ๒ คน) ไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๗๐ กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญมีจำนวนน้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ ซึ่งมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

๑๑. นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ ของพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ พรรครัฐเง้าเห็นจริงจัดประชุมใหญ่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรครัฐเง้าเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓๐

๑๒. นายชัชวราภรณ์ เปล่งแสงสว่าง หรือพิรเดช แสงสว่าง รักษาการหัวหน้าพรรครัฐเง้าเห็นจริงยื่นคำร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕ ขอมรับตามข้อกล่าวหาว่าเกิดความผิดพลาดตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกล่าวหาจริง โดยคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๑๘ คน มีความขัดแย้งทางความคิดจึงลาออกจากตำแหน่งต้องเร่งรีบออกหนังสือเชิญประชุมใหญ่สามัญพรรค ฯ เพื่อให้เป็นไปตามกำหนดเวลาที่ระเบียบพรรคกำหนดไว้ จึงทำให้เกิดผิดพลาดบกพร่องดังข้อกล่าวหา และไม่ขอโต้แย้งข้อกล่าวหาใด ๆ ทั้งสิ้น

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๖ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

มาตรา ๒๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปพร้อมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

ข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๖๕ การประชุมใหญ่สามัญหรือวิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกของพรรค ดังต่อไปนี้

- (๑) กรรมการบริหารพรรค
- (๒) สมาชิกของพรรคที่เป็นสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น
- (๓) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น
- (๔) ผู้แทนของสาขาพรรคตามข้อ ๖๕ ในกรณีที่มีสาขาพรรค
- (๕) สมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค

ข้อ ๗๐ ในการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกตามข้อ ๖๕ มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของสมาชิกที่มาประชุม ในกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๗๒ กิจการดังต่อไปนี้ให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่เท่านั้น

- (๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค
- (๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค
- (๓) เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคหรือกรรมการบริหารพรรค

๗๓๗

คำวินิจฉัย

ปรากฏข้อเท็จจริงและหลักฐานตามคำร้องของผู้ร้องและคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องว่า พรรคผู้แจ้งเห็นจริงจัดประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๔ มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๕๓ จำนวน ๕ ข้อ และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๑๔ คน เสนอมติให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลง จากการตรวจสอบของนายทะเบียนพรรคการเมืองปรากฏว่ามีผู้ร่วมประชุมใหญ่สามัญพรรคผู้แจ้งเห็นจริงเพียง ๘๕ คน ไม่ครบ ๑๐๐ คน ตามข้อบังคับพรรคผู้แจ้งเห็นจริง พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗๐ จึงไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองมีความเห็นด้วยกับมติคณะกรรมการด้านกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๔ ที่เห็นควรให้ยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้มีการสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริงต่อไป

พรรคผู้แจ้งเห็นจริงได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ ยอมรับในมติของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ขอให้มีการสั่งยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง ทั้งไม่ได้แย้งในข้อกล่าวหาใด ๆ ทั้งสิ้น จึงฟังเป็นที่ยุติว่า พรรคผู้แจ้งเห็นจริงจัดการประชุมใหญ่สามัญครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ตามข้อกล่าวหาจริง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงให้ยุบพรรคผู้แจ้งเห็นจริง

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ